

Dr. Ir. Frank E. Essed

Een Surinamer met hart voor zijn land

(21 april 1919 - 22 december 1988)

INHOUD

Voorwoord	3
Korte levensschets van Frank Essed.....	5
Curriculum vitae van Dr. Ir. F.E. Essed	11
Publicaties van Dr. Ir. F.E. Essed	15

VOORWOORD

Op 22 december 1988 kwam er op tragische wijze een eind aan het zeer productieve leven van Dr. Ir. Frank E. Essed. Hij overleed na te zijn aangereden voor het NPS partijcentrum aan de Wanicastraat. Maar dood is hij niet. Grote geesten sterven immers nimmer.

Dr. Essed was niet alleen uitzonderlijk vanwege zijn bijzondere begaafdheid, maar zeker ook vanwege het feit dat hij een boven normale werkkraft met een enorme werklust combineerde; en een eminente wijsheid met een immer jeugdig enthousiasme. Hij stond altijd klaar om zijn kennis over te dragen, met name aan jongeren.

De plaats die hij de jongeren toebedeelde was uitzonderlijk. Op verschillende momenten heeft hij dit doen blijken. Als voorbeeld citeer ik uit een krantartikel dat hij in 1966 schreef.

Op 7 juli van dat jaar verscheen in "Tiener Pagina", een tweewekelijkse bijlage van het dagblad Suriname een artikel onder de nogal provocerende kop " *Hoe kan de jeugd ooit zeggenschap krijgen?*" Het feit dat dit artikel door een tiener geschreven was, bracht veel tongen en pennen in beweging.

In de daarop volgende editie werden de reacties op dit artikel gepubliceerd. Naast de spontane reacties van tieners werd door de redactie van "Tiener Pagina" aan dr. Essed gevraagd of hij bereid was ook te reageren. De visie die hij daar - als oudere - gaf, is kenmerkend voor zijn progressieve wijze van denken. Ik houd U twee passages voor uit dit artikel.

...." Wil het land zich goed en snel ontwikkelen, dan dient bij de jeugd een strijdbare, vooruitstrevende en waakzame instelling te domineren..."

" Het is dus juist de jeugd die voortdurend op de bres moet staan voor verbetering en vernieuwing. De jeugd dient een voortdurende uitdaging te zijn voor de ouderen, opdat dezen eventueel kunnen worden wakker geschud uit de slaap van zelfgenoegzaamheid, waarin zij zo gemakkelijk kunnen verkeren.

En dit is nodig ook! Want deze ouderen zijn soms - lang niet altijd - verstrikt in een netwerk van oude patronen en denkschema's , gewoonten, belangen enzovoort, waardoor ze soms zelfs in vreemde kronkels kunnen denken"

einde citaat.

Hoewel hij ook donkere tijden in Suriname - onverdiend - heeft moeten doormaken, heeft dat zijn liefde voor land en volk niet kunnen kapot krijgen, ook zijn dadendrang niet. Hij bleef tot zijn laatste ademtocht in dit land, dit volk en hun mogelijkheden geloven; en zette zich daarvoor ook in.

Dit boekje wordt uitgegeven i.v.m. de proclamatie van het Dr. Ir. Frank E. Essed Instituut. Het vernoemen van dit instituut naar deze bijzondere Surinamer is niet alleen een eerbetoon aan hem, maar tevens willen wij hem als voorbeeld stellen als Surinamer die nimmer het geloof in de mogelijkheden van ons land en ons volk verloor. Middels dit instituut zullen wij ook trachten te doen wat vaak verzuimd is, namelijk ode te brengen aan hen die zich vele inspanningen hebben getroost om Suriname een waardige plaats te geven in de rij der natien; en in tijden dat het minder goed ging, niet

wanhoopten of wegliepen. Het is verder ook ons voornemen het ontwikkelingsgerichte denken van dr. Essed uit te dragen.

Dr. Essed streefde niet naar het vergaren van persoonlijke materiele rijkdom. De geestelijke rijkdom die hij ons echter achterliet, en die uiteindelijk materiele rijkdom voor het totale volk zal moeten genereren, is van onschatbare waarde.

Dr. Essed is niet dood, maar leeft voort in de vele projecten die hij als landmeter, bosbouwkundige, minister of in een andere hoedanigheid heeft gerealiseerd, in zijn talrijke geschriften, die zijn inspirerende gedachten vereeuwigen, maar niet in het minst in het tweede couplet van ons volkslied dat op zijn initiatief door Trefossa in het Sranantongo is geschreven.

Laat mij dit voorwoord beëindigen met een strofe uit het gedicht *"Wan enkri gado-momenti ..."* van Trefossa. Deze strofe geeft mijns inziens de levensvisie van Dr. Essed weer.

*"mi na wan peiri di sutu kon dya.
elu fu mi ! ef mi no doro fu boro buba fu ten."*

Drs. Hans Breeveld
Voorzitter van het Dr. Ir. Frank Essed Instituut

KORTE LEVENSSCHETS VAN FRANK ESSED (1919-1988)

Franklin Edgar Essed werd geboren op 21 april 1919 in de Prinsessestraat in Paramaribo. Zijn moeder, Cornelia Werners, kwam uit Coronie en was dienstmeisje. Zijn vader, Frederik Essed, was inspecteur van politie.

Na enkele jaren verhuisde de familie: moeder, grootmoeder en Frank, naar Gravenstraat 159, waar Frank zijn gehele jeugd heeft doorgebracht en waar zijn zusje Carla Esajas-Werners nu nog woont. Tussen hem en Carla zijn nog twee broertjes geboren: Percy Werners, nu psychiater in Nederland, en Siegfried Werners, voormalig Surinaams ambassadeur in Brazilië.

Frank bezocht eerst de Selectaschool, toen een 8-jarige opleiding, maar stapte na enkele jaren over op de eveneens 8 jaar durende Graaf van Zinzendorfschool. Op zijn 16e deed hij eindexamen MULO. Op school blonk hij uit in wiskunde en ook had het vak geschiedenis zijn grote belangstelling. Tijdens de tekenlessen van Wim Bos Verschuur, die meer praatlessen waren, werd zijn interesse voor politieke en maatschappelijke vraagstukken gewekt. Tussen 1930 en 1940 bevond Suriname zich nog volledig in de koloniale tijd en door het census-kiesrecht was er nauwelijks sprake van politiek noch van politieke partijen.

Vanaf 1936 tot 1940 volgde hij de Landmetersopleiding, waarbij ook de vakken Bouwkunde en Weg-en Waterbouw hoorden.

Nadat hij in januari 1940 geslaagd was voor het Staatsexamen Geodesie (Landmeterexamen), oefende hij tussen 1940 en 1948 het beroep van Landmeter uit, waardoor hij heel Suriname leerde kennen. Hij nam zelfs deel aan een expeditie naar het Kaisergebergte, die verschillende maanden duurde, want er bestonden toen nog geen buitenboordmotoren en in het Surinaamse binnenland waren nog helemaal geen vliegvelden. Tussendoor volgde hij een deel van de notarisopleiding, maar die heeft hij niet afgemaakt, doordat hij met een studie-opdracht naar Nederland vertrok.

Na het einde van de 2e wereldoorlog was de politieke situatie in Suriname enigszins gewijzigd. Er werd een uit Surinamers bestaand College van Bestuur (later werd dit een Regering) ingesteld, algemene verkiezingen werden voorbereid en het politieke leven was begonnen. De Surinaamse Regering was van mening dat de leidende functies geleidelijk aan door de mensen uit Nederland overgedragen moesten worden aan bekwame Surinamers, die zo snel mogelijk moesten worden opgeleid. Aan Frank Essed werd toen de opdracht gegeven zich in Wageningen (Nederland) te bekwamen tot Bosbouwkundig Ingenieur. Daar men vreesde dat zijn vooropleiding niet voldoende zou zijn om de studie met vrucht te kunnen volgen, moest hij eerst de propaedeuse van de Geneeskundige school afleggen, voor hij eind 1949 naar Nederland kon vertrekken. Hij heeft daar vlot gestudeerd en slaagde in 1955 cum laude voor het ingenieursexamen.

Na zijn afstuderen gaf de Surinaamse Overheid hem nog de gelegenheid een proefschrift te schrijven. Hij volgde toen ook een Post Graduate studie van 3 maanden in India in wiskundig-statistische schattingstechnieken en tot 1957 was hij wetenschappelijk hoofdmedewerker aan de Afdeling Wiskundige Statistiek van de

Landbouwhogeschool in Wageningen, waar hij ook voor zijn afstuderen verschillende assistentschappen had vervuld.

In mei 1957 promoveerde hij, weer cum laude, op een proefschrift getiteld *Estimation of Standing Timber*. Met de titels Dr. Ir. Keerde hij in 1957 naar Suriname terug.

Na zijn terugkeer in Suriname in 1957 trad Frank Essed in dienst als houtvester bij Lands Bosbeheer; hij leidde verschillende bosinventarisatie-expedities naar o.a. het Tibitigebied.

Zowel het Eenheidsfront, dat toen aan het bewind was, als de NPS probeerden hem in hun gelederen op te nemen. Zijn sympathie ging meer uit naar de NPS, omdat deze partij een volkspartij was waar hij zich meer thuis voelde dan in het enigszins elitaire Eenheidsfront. Ook is hij altijd een groot voorstander geweest van samenwerking met de VHP, daar volgens hem het land alleen tot ontwikkeling kon komen door politieke samenwerking van de grote bevolkingsgroepen. Toen de vervroegde verkiezingen in 1958 zouden plaatsvinden, zwichtte hij onder de druk van o.a. Albert Cameron en Pengel en stelde zich beschikbaar als kandidaat voor de verkiezingen die op 25 juni 1958 zouden plaatsvinden. Hij kwam uit de bus met het grootste aantal stemmen van alle kandidaten, wat misschien wel de kiem heeft gelegd voor de latere verwijdering tussen Pengel en hem. Heel kort is hij Statenlid geweest, toen werd hij minister van een nieuw ministerie, het Ministerie van Opbouw, waarin geheel volgens zijn visie het onderzoek naar en het beheer en tot ontwikkeling brengen van de Natuurlijke Hulpbronnen waren samengebracht met de Ontwikkelingsplanning (Planbureau).

Om een land tot ontwikkeling te brengen moet eerst worden nagegaan over welke mogelijkheden dat land beschikt. Er moest dus een inventarisatie worden gemaakt van de bodemschatten. Met de methoden van die tijd zou het minstens een halve eeuw duren voor die volledig in kaart gebracht waren. De economische bedrijvigheid was altijd heel sterk geconcentreerd in het noordelijk kustgebied, waar niet alleen landbouw en veeteelt werden bedreven, maar waar ook de bauxietmijnen van Suralco en Billiton zijn gelegen. Vlak voor de NPS-VHP regering aantrad was de uitvoering van het Brokopondoplan begonnen. Dit plan voorzag op korte termijn in grotere werkgelegenheid en op langere termijn in aanmerkelijke vergroting van de waarde van het exportprodukt van Suriname door de verwerking van de bauxiet tot aluminium. Het is echter nooit goed om van een produkt afhankelijk te zijn of van slechts twee buitenlandse maatschappijen. De Minister van Opbouw gaf daarom opdracht aan de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst om een manier te ontwerpen waardoor Surinames bodemschatten versneld geïnventariseerd konden worden. Een plan werd toen opgesteld om door zeer gevoelige apparatuur vanuit vliegtuigen het land geologisch in kaart te brengen. De vliegtuigen konden echter niet zo lang in de lucht blijven en als vanuit Paramaribo gewerkt moest worden, zou men een groot deel van het binnenland niet kunnen verkennen. Daarom was het nodig om op verschillende plaatsen vliegvelden aan te leggen. Essed nam dit plan geheel over en vocht voor de financiering en uitvoering ervan. Zo is *Operation Grasshopper* tot stand gekomen, waardoor niet alleen bekend werd over welke bodemschatten Suriname beschikte, maar waardoor ook het binnenland ontsloten werd voor o.m. medische hulp aan de boslandbewoners en voor toerisme. Het bleek dat de enige delfstof die in grote en exploitabele hoeveelheden in de bodem zat, alweer bauxiet was, die zich in het Bakhuisgebergte in

West-Suriname bevond. Volgens Essed zou deze bauxiet pas substantieel tot de ontwikkeling van Suriname bijdragen, als ze geëxploiteerd werd in een joint venture en geheel of zo ver mogelijk in Suriname werd verwerkt tot eindprodukt. Daarvoor is veel goedkope elektrische stroom nodig en die kon worden opgewekt door de Corantijn af te dammen en daar een stuwmeer te maken. De meest geschikte plaats was Kabalebo en sindsdien praten we over het *Kabaleboprojekt*. Het zogenoemde *West-Surinameplan* werd ontwikkeld. Dit plan omvatte naast de aanleg van een spoorlijn die de bauxiet van het Bakhuysgebergte naar de haven Apura moest vervoeren, en de aanleg van een stuwdam om voldoende elektriciteit te ontwikkelen om deze bauxiet tot aluminium te smelten, maar ook de winning van koper en nikkel, de exploitatie van natuursteen, de vestiging van een houtzagerij en van houtskoolbedrijven, van landbouw- en veeteeltbedrijven. Kortom, in West Suriname zou een geheel nieuw ontwikkelingsgebied ontstaan, waardoor de trek naar Paramaribo en vandaar naar Nederland zou worden omgebogen naar het Westen van het eigen land. Een boek van de hand van drie medewerkers van Essed, Tjark Petzold, Harm Dost en Peter Bennema, dat begin 1980 in manuscript gereed was, had de veelzeggende titel gekregen: *APOERA OF BIJLMER*.

Essed was een overtuigd nationalist. Toen de regering Emanuels de nationale symbolen wilde vernieuwen, vroeg Essed aan Trefosssa om een tweede couplet van het volkslied in het Sranan te dichten en hij vocht ervoor dat dit aangenomen werd. In die tijd werd het Sranan door velen nog niet voor vol aangezien. Maar waarschijnlijk heeft de kracht die van de woorden zelf uitging de mensen overtuigd van de volwaardigheid van die taal.

Samen met anderen streefde hij toen ook naar onafhankelijkheid; Essed sprak liever over Zelfstandigheid, omdat geen enkel land volkomen onafhankelijk is. Jammer genoeg was men toen in Nederland nog erg conservatief en ook bij de achterban van de VHP ontstond er veel tegenstand, waardoor het zelfstandigheidsstreven in de ijskast werd gezet.

Ook maakte Essed een ontwerp voor een nieuw kiesstelsel, waardoor een eerlijker verdeling van stemmen over het hele land plaatsvond en ook de binnenlandbewoners stemrecht kregen. Voor 1963 werd namelijk gestemd volgens een systeem waarbij een kiezer in Paramaribo op 10 vertegenwoordigers mocht stemmen voor de 21 zetels die de Staten toen kende. De distrikten wezen per distrikt een of hoogstens twee vertegenwoordigers aan. De binnenlandbewoners hadden helemaal geen stemrecht. In de praktijk kwam het erop neer dat de partij die in Paramaribo de meeste stemmen had behaald, alle 10 zetels kreeg en dan vrijwel verzekerd was van de meerderheid in de Staten. Bij het systeem dat Essed ontworpen had, werden de zetels binnen de distrikten naar evenredigheid verdeeld, kregen de volkrijke distrikten meer vertegenwoordigers en konden ook landelijke stemmen worden uitgebracht. Het aantal zetels werd uitgebreid. Dit ontwerp werd door de Staten aangenomen. Een van de wijzigingen was, dat eenmaal gekozen Statenleden die minister waren geworden, na een eventueel aftreden hun zetel in de Staten weer terug konden krijgen. Dit maakte het voor een beroeps-politicus veel aantrekkelijker om het ministerambt te aanvaarden.

Bij de verkiezingen van 1963 werd Essed geen kandidaat, ondanks zijn grote populariteit. Pengel vormde een voornamelijk politiek kabinet en werd zelf premier; Essed werd directeur van het Planbureau, een functie die hem overigens erg lag.

In de periode waarin hij bij het Planbureau werkte (1963-1967) kwam onder zijn leiding het Nationaal Ontwikkelingsplan tot stand. Hij werd ook voorzitter van de Commissie Universiteit i.o. en zorgde niet alleen voor een Universiteitsplan, maar ook voor de financiering door de E.E.G. van het huidige Universiteitscomplex aan de Leysweg.

In diezelfde tijd werd hij voorzitter van de Surinaamse Voetbal Bond, een functie die hij elf jaar bekleed heeft. Onder zijn leiding kwam het bondsgebouw tot stand en wist hij de Suralco te bewegen tot de financiering van het Streepey stadion. Ook heeft hij de bouw mogelijk gemaakt van het stadion aan de Coppenamestraat, dat thans zeer terecht naar hem genoemd is. Een andere sportactiviteit was de instelling van de Koninkrijksspelen, waarbij jongeren uit de verschillende rijkdelen elkaar jaarlijks bekampten, wat voor de Surinaamse en Antilliaanse jeugd een enorme stimulans heeft betekend.

In het algemeen heeft hij veel gedaan om jongeren te stimuleren hun talenten zoveel mogelijk te ontplooiën. Een van zijn initiatieven was de oprichting van de Jessurun Stichting, die onderscheidingen uitreikte aan de best geslaagden voor het toelatingsexamen MULO (bronzen ster) en AMS (zilveren ster) en aan de beste AMS-eindexamen geslaagde (gouden ster). Aan de eerste twee onderscheidingen was ook een studietoelage verbonden. Hij wilde steeds opbouwen en nooit afbreken. Ook binnen de NPS probeerde hij de jongeren politiek te scholen. Toen Frank Essed in 1966 enige maanden met verlof in Nederland was, werd hij door Pengel teruggeroepen om een aantal berekeningen en plannen voor de verkiezingen van 1967 te maken. Terwijl hij weer in Nederland was voor de rest van zijn onderbroken verlof, heeft een verkeerde uitleg van zijn analyse ertoe geleid dat na zijn terugkeer begin 1967 de verhouding met Pengel danig verstoord was. Essed is toen uit de NPS getreden (hij schreef dat hij de administratieve banden met de partij verbroken had) en heeft zich aangesloten bij de PNP, een partij die reeds eerder was opgericht door een ontevreden NPS-er, Just Rens. Essed vond het niet juist zich op zo korte termijn (de verkiezingen zouden in maart plaatsvinden) nog kandidaat te stellen, maar werd wel voorzitter van de partij.

Bij de verkiezingen van '67 kreeg de PNP slechts enkele zetels in de Staten. Pengel vormde een regering zonder de VHP. De PNP en de VHP voerden samen oppositie.

Na de vervroegde verkiezingen van eind 1969 werd een regering gevormd door de VHP en de PNP. Essed werd weer minister van Opbouw. De West-Suriname plannen, waarmee ook de regeringen Pengel zich hadden beziggehouden, werden verder uitgewerkt, terwijl ook verschillende andere projecten werden voorbereid en uitgevoerd. Zo kwam de *Planverordening* tot stand, werden natuurbeschermingswetten aangenomen en werd een aantal natuurreservaten ingesteld, waardoor de natuurbescherming in Suriname een voorbeeld kon worden voor andere Zuid Amerikaanse landen. Samen met Jamaica nam hij het initiatief tot de oprichting van de *International Bauxite Association* (IBA), wat leidde tot de instelling van een speciale bauxiethelling (levy).

Zijn beleid werd in zoverre door de oppositionele NPS gesteund, dat zij niet tegen de begroting van Opbouw stemde, maar de zaal verliet.

Binnen de PNP ontstonden allerlei meningsverschillen, waardoor een aantal leden voor de verkiezingen van 1973 uit de partij trad, waaronder Essed en mevrouw Alexander-Vanenburg. Essed was al in 1969 afgetreden als voorzitter aangezien hij deze functie niet verenigbaar achtte met het ministerambt.

Na de verkiezingen nam Essed zijn pensioen. Hij werd commissaris van de Billiton Maatschappij Suriname en daarna door de Surinaamse Regering benoemd tot adviseur voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking en Grondstoffen en - eveneens namens de Regering - tot President-Commissaris van Bruynzeel Suriname Houtmaatschappij.

Voor de voorbereiding van de Onafhankelijkheid heeft hij samen met Surinaamse en Nederlandse deskundigen het Meerjaren Ontwikkelingsplan (M.O.P.) opgesteld, dat de basis is geworden voor het ontwikkelingsverdrag met Nederland. In het plan werd ondermeer aangetoond dat alleen door het aanzwengelen van grote, op de natuurlijke hulpbronnen gebaseerde industrie met goedkope energie de basis kon worden gelegd voor blijvende welvaart van Suriname. Maar ook aan middelgrote en kleine bedrijven werd een plaats gegeven. Op grond van dit integrale plan, dat uitging van " De mobilisatie van het eigene", is de Nederlandse bijdrage zo groot geworden.

In 1975 werd hij de Surinaamse voorzitter van de CONS (Commissie Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname). Er was ook een Nederlandse voorzitter.

Na de coup van 25 februari 1980 werden de werkzaamheden in West-Suriname abrupt gestaakt. De voorbereiding voor Joint Venture overeenkomsten met Alcoa en Billiton, die bijna afgerond waren, werd afgebroken en deze maatschappijen vestigden zich kort daarop in Brazilië. Ook de middelgrote bedrijvigheid (o.a een oliepalmaanplant) werd gestaakt en een vestiging van vluchtelingen uit Z.O.-Azië, die in de omgeving van Apura tuinbouw en kippenteelt zouden bedrijven gericht op export, en waarvoor de vluchtelingenorganisatie fondsen beschikbaar had gesteld, mocht niet doorgaan. De planmatige en grootschalige aanpak van de vorige regering was fout en alleen kleinschalige bedrijven, die 'beheersbaar' werden geacht, mochten nog gevestigd worden.

Verschillende personen uit de ten val gebrachte regering en hun adviseurs werden door de militairen opgesloten op grond van vage en valse beschuldigingen. Onder hen was Frank Essed. In de eerste maanden werden familieleden en advocaten absoluut niet toegelaten en wisten de gedetineerden niet eens waarvan zij eigenlijk beschuldigd werden. De militairen konden niet wijs worden uit de veelheid van - meestal volkomen irrelevante - papieren, die ze uit huizen en kantoren hadden gesleept in de hoop daarin bewijzen te vinden voor vermeende corruptie. Zij schakelden de politie in, die na onderzoek tot de conclusie kwam dat tegen niemand van de ministers en adviseurs op grond van de wet beschuldigingen konden worden geformuleerd. De gevangenen werden naar huis gestuurd, maar de militairen waren niet tevreden. Op 13 augustus 1980 werden dezelfde mensen (en nog vele anderen) opnieuw van huis gehaald en naar Santo Boma gebracht. De wet werd gewijzigd en volgens het decreet bijzondere rechtspleging werden zaken die vroeger niet strafbaar waren met terugwerkende kracht alsnog strafbaar gesteld. Iets wat tegen elk rechtsbeginsel indruist. Desondanks was

het in de meeste gevallen niet mogelijk de mensen iets ten laste te leggen en in de gevallen die overbleven bepaalden de beschuldigingen zich tot onbenulligheden. De personen tegen wie niets geformuleerd kon worden, waaronder Arron, Cambridge, Essed, Kensmil, werden geleidelijk naar huis gestuurd. Zij genoten echter beperkte bewegingsvrijheid. Essed heeft in totaal 9 maanden vastgezeten. Men bleef doorwoeten en pas in maart 1983 werden de niet afgehandelde zaken geseponeerd en werd het bijzonder gerechtshof opgeheven. In de verklaring die toen aan Essed werd gegeven stond duidelijk dat 'niet is gebleken dat de beschuldigde bij de uitoefening van de diverse functies de belangen van de Staat heeft geschaad'.

Voor Essed - en voor vele anderen - zijn deze jaren bijzonder moeilijk geweest. Niet alleen leed hij onder de valse beschuldigingen, maar ook werd zijn droom kapot gemaakt en zag hij Suriname, dat potentieel zo rijk is, steeds verder afglijden in economische chaos.

Hij richtte zijn energie echter op werkzaamheden voor de Evangelische Broedergemeente en de Foresterie. Toen eind 1985 de politieke partijen weer enige bewegingsvrijheid kregen, bracht hij binnen NPS-verband verschillende belangrijke adviezen uit. Na de verkiezingen van 1987 leidde hij in maart 1988 namens de regering een delegatie naar de vluchtelingenkampen in Frans-Guyana. Met ingang van 1 mei van dat jaar werd hij benoemd tot regeringsadviseur. Onvermoeibaar toog hij aan het werk om de half uitgevoerde plannen van voor 1980 aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen.

In zijn laatste in druk verschenen rede, die hij begin 1988 uitsprak, Development History of Suriname gaf hij ons zijn credo over **Ontwikkeling**, dat we hieronder vertaald weergeven:

Ontwikkeling is niet alleen het streven naar geestelijk en materieel welzijn; het is ook het geloof in onze natie en in onze medemensen, en de bereidheid om voor die natie en die medemensen te werken. Ontwikkeling begint en eindigt met de kennis dat deze ontwikkeling hoofdzakelijk in onze eigen handen ligt. Laat ons allen werken voor ons land in de wetenschap dat we geen andere keuze hebben dan te groeien uit onze eigen wortels. Ontwikkeling is de vijand van verval. Ontwikkeling is de keuze voor de mobilisatie van het eigene.

Op 22 december 1988 werd Frank Essed bij het verlaten van de kerstviering van de NPS aan de Wanicastraat door een langsrazende auto zodanig verwond dat hij in de ambulance overleed.

Zijn door de NPS georganiseerde begrafenis op 29 december was een indrukwekkend eertbetoon aan deze begaafde, energieke, veelzijdige en integere Surinamer. Op zijn grafsteen staan - met een kleine variant - de laatste regels uit ons Volkslied:

***Heri libi te na dede
A ben feti gi Sranan***

CURRICULUM VITAE VAN DR.IR. F.E. ESSED

Personalialia

Naam : Franklin Edgar Essed
Geboren : 21 april 1919
Overleden : 22 december 1988

Loopbaan

1936 – 1940 : Student in de Geodesie (inclusief Bouwkunde; Weg- en Waterbouwkunde)

1939 – 1940 : Aspirant Landmeter

Januari 1940 : Geslaagd voor het Staatsexamen in de Geodesie (landmetersexamen)

Mei 1940 : Beedigd en admmissie verleend tot uitoefening van het beroep van Landmeter in Suriname

Mei 1940 – december 1948 : Uitoefening van het beroep van Landmeter in Suriname als particulier en bij de Overheid, respectievelijk bij de Irrigatiedienst en bij het Grond- en Domaniaal Beleid(Grondtaxaties, Gronduitgifte , Grondopmetingen etc.)

1944 – 1948 : Studie in het Nederlands Recht (Notarisopleiding), afgebroken i.v.m. vertrek naar Nederland

1948 - 1949 : Studie aan de Medische Hogeschool (Geneeskundige School) te Paramaribo i.v.m vetrek naar naar Nederland

1949 : geslaagd voor het Eerste Natuurkundig gedeelte(propaedeuse) van de Geneeskundige School

januari 1950 – juni 1955 : Student aan de Landbouwhogeschool te Wageningen (Nederland)

Juni 1955 : Geslaagd cum laude voor het examen van Bosbouwkundig Ingenieur aan de Landbouwhogeschool te Wageningen

- Juni 1955 – oktober 1955 : Post Graduate Studie (3 maanden) in wiskundig-statistische schattingstechnieken bij het Forestry Institute of Dehra Dun, India in het kader van de F.A.O.
- 1954 - 1957 : Wetenschappelijk medewerker en wetenschappelijk hoofdmedewerker aan de Afdeling Wiskundige Statistiek van de Landbouwhogeschool te Wageningen
- Mei 1957 : Gepromoveerd cum laude tot Doctor in de Landbouwwetenschappen op een proefschrift Getiteld *Estimation of Standing Timber* aan de Landbouwhogeschool te Wageningen
- 1957 - 1958 : Houtvester bij het Landbosbeheer in Suriname (Bosinventarisatie, Bosinrichting, Bedrijfseconomie)
- 1958 : Gekozen tot lid van de Staten in Suriname
- 1958 - 1963 : Minister van Opbouw: Natuurlijke Hulpbronnen (inclusief grondbeleid) en Planning (nationale en regionale projectplanning)
- 1963 - 1967 : Directeur van het Nationaal Planbureau in Suriname (Nationale, Regionale en Projectplanning, macro-economische analyses, projectvoorbereiding en administratie, financiering projectuitvoering, projectbeoordeling, nacontrole en rapportage)
- 1967 - 1969 : Hoofdambtenaar ter beschikking van de Surinaamse Regering
- 1969 : Gekozen tot lid van de Staten van Suriname
- 1969 - 1974 : Minister van Opbouw
- 1974 : Lid van de Gemengde Nederlands-Surinaamse Ontwikkelingscommissie voor opstelling van het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma voor Suriname (Nationale en Regionale Planning met summiere projectvoorbereiding)
- 1974 - 1985 : Commissaris van de Billiton Maatschappij Suriname

- 1974 - 1980 : Regeringsadviseur voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking en Grondstoffen
- 1975 - 1980 : President Commissaris van de Bruynzeel Suriname Houtmaatschappij
- 1975 - 1980 : Lid (c.q.Voorzitter) van de permanente Gemengde (Nederlands-Surinaamse) Commissie Ontwikkelingssamenwerking-Nederland-Suriname(CONS) (Economische en technische beoordeling en goedkeuring van van ontwikkelingsprojecten voor medefinanciering door Nederland. Begeleiding en beoordeling van de projectuitvoering)
- Maart 1988 : Leider Regeringsdelegatie naar de vluchtelingenkampen in Frans-Guyana
- Mei 1988- overlijden : Regeringsadviseur voor Ontwikkelingssamenwerking en algemene beleidszaken.

Staatscommissies

- 1965 – 1967 : Voorzitter van de commissie Universiteit i.o. (ter voorbereiding structurele en organisatorische opzet van de Surinaamse Universiteit en opstelling van de Universiteitswet)
- 1969 – 1980 : Lid (c.q. voorzitter) van de Surinaamse Grenscommissie ter vaststelling van de grenzen van het Surinaams grondgebied en onderhandeling met de aangrenzende landen.
- 1972 - 1975 : Lid van de Koninkrijks Commissie (Nederland - Suriname - Nederlandse Antillen) ter voorbereiding van de Staatkundige Onafhankelijkheid van Suriname
- 1976 - 1978 : Lid van de Bestuurscommissie van het Medische Wetenschappelijk Instituut van de Universiteit van Suriname

Maatschappelijke activiteiten

- 1964 - 1975 : Voorzitter van de Surinaamse Voetbalbond (SVB), lid F.I.F.A.

- 1975 - overlijden : Erevoorzitter van bovengenoemde Bond
- 1964 - 1974 : Voorzitter van de Jessurun Stichting ter toekenning van prijzen en studiebeurzen aan begaafde leerlingen en studenten.
- 1965 - 1970 : Voorzitter van de Stichting Volkskunst ter stimulering van de traditionele kunstbeoefening van de diverse ethnische groepen in Suriname
- 1966 - 1975 : Voorzitter (c.q. Hoofdbestuurslid) van de Koninkrijksportliga (Jeugdsport Nederland-Suriname-Ned. Antillen)
- 1967 - overlijden : Beschermheer van het Mannenkoor Maranatha
- Lid (dikwijls voorzitter of bestuurslid) van verschillende Sociale, Religieuze en Broederschapsorganisaties

Decoraties

Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
(Nederland)

Groot-Officier in de Orde van Oranje Nassau
(Nederland)

Commandeur in de Orde van Rio Branco
(Brazilië)

PUBLICATIES VAN Dr. Ir. F.E. ESSED

- Essed, F.E. 1954 : A quick , simple and at the same time accurate method for estimating the total volume and the increment of even aged stands. Paper for the 4th World Forestry Congress, 1954; (Indian jg. 82, 1956)
- Essed, F.E. 1955 : De kegelmethode bij de bepaling van de gemiddelde hoogte bij bosopstanden. (Nederlands Bosbouwkundig Ts. 1955)
- Essed, F.E. 1957 : Estimation of standing timber. (Proefschrift Wageningen, 1957)
- Essed, F.E. 1959 : De N in onze naam (Ned. en Eng. Tekst)
- Essed, F.E. 1961 : Memorie van Antwoord. (Begroting van het Departement van Opbouw 1962)
- Essed, F.E. 1961 : Analyse bij Commentaar
- Essed, F.E. 1962 : De bepaling van de grenslijn tussen twee staten. In grensrivieren (Ts. Koninkrijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap)
- Essed, F.E. e.a. 1962 : De grenzen van ons grondgebied
- Essed, F.E. 1964 : De kapitaalinvloer ten behoeve van de Ontwikkelingsinvesteringen (Publ. Stichting Planbureau Suriname)
- Essed, F.E. 1964 : Bauxietmemorandum
- Essed, F.E. e.a. 1965 : Nationaal Ontwikkelingsplan Suriname (Publ. Stichting Planbureau Suriname)
- Essed, F.E. e.a. 1966 : Rapport van de Commissie Universiteit i.o.
- Essed, F.E. 1966 : Frank en vrij.
- Essed, F.E. 1967 : Kiesstelsel en maatschappelijke ontwikkeling
- Essed, F.E. 1968 : Universiteit en Lanbouwwetenschap (Ts. 'De Surinaamse Landbouw)
- Essed, F.E. 1969 : Vakbond en gemeenschapsontwikkeling

- Essed, F.E. 1970 : Opbouw '70 (Surinaams ontwikkelingsbeleid.)
(Publicatie Ministerie van Opbouw)
- Essed, F.E. 1971 : Maatschappelijk welzijn (Report on the bi-annual
conference of the Caribbean Federation of Mental
Health)
- Essed, F.E. 1973 : Een volk op weg naar zelfstandigheid
- Essed, F.E. e.a. 1974 : Mobilisatie van het Eigene
- Essed, F.E. z.j. (1975) : Arbeid en vooruitgang (10 jaren voetbalbeleid)
- Essed, F.E. 1976 : Accent op Zelfstandigheid
- Essed, F.E. 1977 : Mens en natuur in evolutie en revolutie. (Bulletin
Faculty of Natural resources, University of Suriname)
- Essed, F.E. 1977 : Aanzet tot een ontwikkelingsmemorandum.
- Essed, F.E. e.a. 1977 : Activiteiten in West-Suriname. (Publicatie Commissie
Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname)
- Essed, F.E. 1978 : Mobilization of national assets.
- Essed, F.E. 1982 : Compendium van het Nationaal Productieplan West-
Suriname
- Essed, F.E. 1982 : Bos-arbeid; Beschouwingen over de Foresterie
- Essed, F.E. 1984 : Actief belijdend Christendom eist bouwen van de basis
uit. Advies Basisstructuur E.B.G.S.
- Essed, F.E. (red.) : Doelgericht, Aspecten van Surinames Voetbal
- Essed, F.E. 1985 : Aanvulling op de expositie Anitri Wroko 1735-1985
- Essed, F.E. 1986 : Aloude en moderne Foresterie
- Essed, F.E. 1986 : Aanwijzende Basis-Conceptie bij Grondwet
noodzakelijk.
- Essed, F.E. 1987 : De politiek-bestuurlijke distriktsbegrenzing in het
binnenland.
- Essed, F.E. e.a. 1987 : Beginsel en beleid der Nationale Partij Suriname

Essed, F.E. 1988

:

Development History of Suriname.

Nota's en pre-adviezen voor de Surinaamse Regering in verband met ontwikkelingssamenwerking, planning, grondbeleid, nationale grensbepaling, kiesstelsel, volkshuisvesting, arbeidersmedezeggenschap, bestuursorganisatie, enz.

Publikaties en adviezen met betrekking tot maatschappelijk-religieuze genootschappen, culturele en sportorganisaties